

TARTALOMJEGYZÉK

- 2 CSILLAG BALÁZS:
VÁGSZELLYÉRE HAZAMENNI
- 3 PINTES GÁBOR:
MINDENNAPI ISKOLAI DILEMMÁINK
- 4 ANTAL ÁGOTA:
„A MŰVÉSZET MEGHATÁROZÓ EREJŰ,
FŐLEG, HA GYEREKKORBAN MŰVELI
VALAKI”
- 8 PAPP VIKTÓRIA:
A PAPIRSZÍNHÁZ
- 12 DUBA ZSÓFIA:
A KŐLEVES C. MAGYAR NÉPMESE
FELDOLGOZÁSA AZ INTERAKTÍV
DRÁMAPEDAGÓGIA SEGÍTSÉGÉVEL
- 14 PELLE ISTVÁN:
SZABADSÁGHARCOK, AMELYEK...
- 16 ACKERMANNÉ KELŐ KAMILLA:
A KOLLÉGIUMI EGYÜTTÉLÉS
LEHETSÉGES POZITÍV HATÁSAI
A SERDÜLŐKORBAN
- 20 MISAD KATALIN:
MAGYARTANÁROK FIGYELMÉBE
- 21 GERGELY VIKTÓRIA – VANČO ILDIKÓ:
MIT KELL TUDNI A PISA-RÓL, AVAGY
MIT JELENT A SZÖVEGÉRTÉS?
- 25 ZOLCZER PÉTER:
NYELVTANULÁSI KÉSZSÉGFEJLESZTÉS
(1. RÉSZ)
- 26 NAGY LEHOCKY ZSUZSA:
MANIPULÁCIÓS ESZKÖZÖK
A MATEMATIKAÓRÁN
- 28 RADICS RUDOLF:
KORTÁRSÁK A DIGITÁLIS
TANTEREMBEN: AZ IRODALOM
ÉS A KÉPREGÉNY ESETE
- 30 KLEMEN TERÉZIA:
ÖTLETEK A KÖZÉPKORI KULTÚRA ÉS
IRODALOM TANÍTÁSÁHOZ
- 32 POMICHAL KRISZTIÁN:
KORUNK LEGNAGYOBB
TUDOMÁNYOS TÉVHITEI (2. RÉSZ)
- 33 CSICSAY ALAJOS:
A 2020-AS ÉV EMLŐSÁLLATA
- 35 ISKOLAHÍREK
- 36 SZMPSZ

PINTES GÁBOR

MINDENNAPI ISKOLAI DILEMMÁINK

Immáron magunk mögött tudhatjuk az új iskolaév első hónapját. Ennyi idő általában elég szokott lenni ahhoz, hogy tanár, diák, szülő visszataláljon az iskolai időszak megszokott medrébe, beindulhassanak mindazon folyamatok, melyek alapjaiban határozzák meg az „iskola” lényegét és adnak neki mindenki számára elfogadható értelmet. Ez a harmincegynehány nap most is eltelt már. A helyzet azonban valahogy más. Érzi talán tudja is ezt szinte mindenki. De leginkább érzi.

Nem jár az iskola körül, de belül sem olyan gyermek vagy felnőtt, aki emlékeiben fel tudna idézni olyasmit, ami idén tavasztól nyárig történt – de a jelen helyzet is bír annyi és olyan egyediséggel, hogy az újnak, eddig ismeretlennek tűnjék. Mert úgy igazából fogalmunk sincs, hogy a március közepétől bevezetett és négy hónapon át gyakorolt (feltéve, ha tényleg gyakorolt) távoktatás mire volt jó, mire volt elég. Miként tudunk építeni szeptember-októbertől arra, amiről nem is tudjuk, hogy létezik-e, s ha igen, akkor milyen minőségben és mennyiségben? Miként „nyomja rá” bélyegét egy egész évfolyam érettségire váró és talán készülő fiataljára az a tény, hogy több mint 99%-uk ténylegesen nem is tett érettségi vizsgát? Egyik kérdés jön a másik után. Ha visszapergetjük az elmúlt fél évet, csak úgy záporoznak a kérdések. Néhányan talán válaszokat is keresnek rájuk, de minek? Azzal kapcsolatban, ami mögöttünk (s talán még előttünk is) van, nincsenek evidenciák és egyértelmű válaszok. Ez nem eldöntendő kérdés: igen/nem, helyes/helytelen, fekete/fehér, hasznos/haszontalan. Gondban vagyok, nagy gondban. Az előre haladáshoz biztos alap és tények szükségeltetnek. Ez az, ami most nincs. Ehelyett van megannyi kérdés, bizonytalanság és dilemma.

Igen, dilemma. S a dilemma erkölcsi dimenziója most átszövődik annak szakmai/pedagógiai dimenziójával. Úgy gondolom, hogy ez nem is baj, sőt jó is lehet (még) valamire. Leginkább arra, hogy tudatosítsuk (s nem mellékesen tudatosítsák) azt, hogy az iskolai nevelés/oktatás terén elég kevés az evi-

dencia, a kőbe vésett, betonbiztos és megmásíthatatlan tény és „örök” igazság. Ha dilemmával találjuk szemben magunkat, mérlegelnünk kell. Sorrendbe állítani legalább két lehetőséget, alternatívát – mely lehet jó és még jobb, de akár rossz és még rosszabb is. Fontolóra kell venni mindazt, ami miatt a dilemma kialakult, az alternatívák lehetséges következményeit. S leginkább azt, hogy döntésünk után már nem nagyon létezik visszaút. Mert ha mégis meggondolnánk magunkat és visszatáncolnánk az eredeti döntésünktől, az már csak „újrapróbálkozás”, esetleg pótmegoldás lenne. A bizonytalanság jelen esetünkben nem elhanyagolható, de a felelősségünk sem. Döntés és döntések nélkül előre haladni nem lehet. Legfeljebb egy helyben topogni. Ahhoz viszont nem szükséges visszaidéznünk Einstein általános relativitás-elméletét, hogy az egy helyben topogás bizonyos értelemben hátra- és lejtmenetet jelent.

Szinte kétséget kizáró módon meggyőződés, hogy a jelen és a jövő sem az „N”, sem az „R” sebességi fokozatoknak kedvez, és mélységesen elveti mindazon motivációt, mely azok kapcsolását eredményezné. Még azt is ki merném jelenteni, hogy az „egyes” fokozat is mögöttünk van már. Kezünk a sebváltón, és készülünk „kettesbe” váltani. A dilemmák viszont némi zörejt okoznak a váltási folyamatban. Az úton vannak akadályok, sok helyen ellenzél, kint maradt, de igazából eltávolításra szánt figyelmeztető tábla. Döntenünk kell, hogy képesek vagyunk-e más fokozatba kapcsolni. Talán helyesebben és pontosabban: akarunk-e tenni valamit is azzal, ami lehet más? Kívülről – és egy kicsit belülről is – szemlélve a jelen helyzetet, mindez nem elképzelhetetlen. A mindennapi dilemmáink pedig szükségesek ahhoz, hogy ne evidenciákban gondolkodjunk az iskolai nevelés/oktatás terén. S hogy – nem utolsósorban – megfelelő kondícióban tartsanak minket. Aki nek új ez a helyzet, az meg fog küzdeni némi (mentális) izomlással. Talán – ez sem evidencia.